

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรม
การเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ
The Relationship Between Personal Factors and Behavior in
Choosing Elderly Care Services

¹อัจฉรา วิบูลย์ณรงค์, ²นลินี สุรดิษฐ์, ³ศุภากร สุรดิษฐ์ และ ⁴วิชิต สุรดิษฐ์

¹Archara Wiboonronnaron, ²Nalinee Suradinkura,

³Supakorn Suradinkura and ⁴Vichit Suradinkura

^{1,2,3,4}คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

^{1,2,3,4}Faculty of Liberal Arts, Suan Sunandha University

¹Corresponding author, e-mail: Archara361@gmail.com

Received May 17, 2025; Revised June 24, 2025; Accepted August 30, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา รูปแบบที่ใช้ในการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญร่วมกับการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านเพศ ลักษณะครอบครัว และ สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา

คำสำคัญ: การบริการดูแลผู้สูงอายุ; ปัจจัยส่วนบุคคล; พฤติกรรม

Abstract

The objective of this research is to study the personal factors influencing the selection of elderly care services in Nakhon Ratchasima Province. This study employed a quantitative research design. The sample group consisted of 400 elderly individuals aged 60 years and above residing in Nakhon Ratchasima Province. The sampling methods used were accidental sampling combined with purposive sampling. The research instrument was a questionnaire. The statistical tools used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using One-Way Analysis of Variance (ANOVA). The

results showed that personal factors include age, occupation, education level, Average monthly income is different. It significantly affected the choice of elderly care services in Nakhon Ratchasima Province by 0.05 percent. It does not affect the choice of elderly care services in Nakhon Ratchasima Province.

Keywords: Elderly care services; Personal factors; Behavior

บทนำ

ประเทศไทยนั้นจะได้มีการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 จากการที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีมากถึง 10% ของประชากรทั้งประเทศ สำหรับสถิติจำนวนผู้สูงอายุ พ.ศ. 2567 ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิ.ย. 2567 พบว่าในจำนวนประชากรทั้งหมด 65,982,984 คน แยกเป็นจำนวนประชากรไทยทั้งหมด 64,989,504 คนมีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 13,450,391 คน หรือร้อยละ 20.70 ผู้สูงอายุทั้งหมด แยกเป็นกลุ่มผู้สูงอายุชาย 5,948,010 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.22 และ กลุ่มผู้สูงอายุหญิง 7,502,381 คน คิดเป็นร้อยละ 55.78 ของกลุ่มผู้สูงอายุ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2567) ซึ่งถือได้ว่าภายในอนาคตต่อไปจะมีผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งบางครอบครัวนั้นอาจจะมิบุตรหลานคอยให้ความดูแลอยู่บ้าน แต่ทว่าผู้สูงอายุมีไม่น้อยที่ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล ผลสุดท้ายของผู้สูงอายุที่ไม่มีคนดูแลนั้นต้องได้พึ่งพิงศูนย์สถานบริการดูแลผู้สูงอายุ

สำหรับการดูแลผู้สูงอายุในสังคมประเศไทยนับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งประเด็นที่สังคมไทยได้เริ่มตระหนักถึงและได้เริ่มมีการเตรียมการเพื่อให้ผู้สูงอายุนั้นสามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขและได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสม ซึ่งในสังคมไทย ณ ปัจจุบันนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองจะสามารถเห็นได้ว่าผู้คนในสังคมต่างเร่งรีบ และมีภาระหน้าที่หรือกิจการงานที่จำเป็นจะต้องรับผิดชอบแตกต่างกันออกไป จึงอาจทำให้มีเวลาไม่เพียงพอ หรือขาดการดูแลเอาใจใส่ที่เหมาะสมต่อผู้สูงอายุนอกจากนี้สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการละเลยหรือไม่สามารถที่จะให้เวลาแก่ผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ของผู้สูงอายุตามมา ไม่ว่าจะเป็นอาการเจ็บป่วยทางด้านสุขภาพร่างกายไปจนถึงปัญหาการเจ็บป่วยทางด้านจิตใจ โดยปัญหาเหล่านี้มีแต่จะยิ่งรุนแรงยิ่งขึ้น และการที่ผู้สูงอายุต้องอยู่เพียงลำพังเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้สำหรับผู้ที่ต้องทำงานนอกบ้านหรือผู้ที่มีรายได้น้อย หากเข้ากินค่าตลอดจนการไม่มีความชำนาญที่เหมาะสมในการดูแลผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวให้ถูกต้องตามหลักทางการแพทย์รวมถึงการดูแลผู้ป่วยสูงอายุในระยะสุดท้ายจำเป็นที่จะต้องต้องใช้อุปกรณ์ที่สำคัญ เช่น ออกซิเจน เป็นต้น ซึ่งจำเป็นที่จะต้องให้ผู้ดูแลอยู่ตลอดเวลา โดยนอกเหนือจากนี้ในส่วนของสถานบริบาลผู้สูงอายุนั้นเองก็ได้มีการเปิดให้บริการอยู่เป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นของหน่วยงานรัฐบาล และหน่วยงานเอกชน จึงถือเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้เวลากับการทำงาน การเดินทาง หรือการใช้ชีวิตอยู่นอกบ้านมากกว่าที่จะสามารถอยู่ดูแลผู้สูงอายุตลอดเวลาได้ตลอดจนกระทั่งสำหรับผู้ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญในการดูแลปรนนิบัติต่อผู้สูงอายุที่เป็นผู้ป่วย และนอกจากนี้สถานดูแลผู้สูงอายุเหล่านี้ยังพร้อมที่จะรับดูแลผู้สูงอายุทั้งที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้หรือไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ก็ตาม (ระพีพัฒน์ ช้อนสวัสดิ์, 2563)

สถานการณ์ของผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี การแก้ไขปัญหาโดยการสำรวจจำนวนผู้สูงอายุที่เป็นจริงและผู้สูงอายุต้องเข้าถึงสิทธิการรักษาอย่างทั่วถึงสำหรับการดำเนินชีวิตต่างจากเดิม ก่อให้เกิดโรคไม่ติดต่อเพิ่มขึ้นมากในแต่ละปีการแก้ไขปัญหา (สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา, 2567) โดยการให้ความรู้ในการป้องกันโรคต่างๆตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการออกกำลังกายที่เหมาะสม มี ภูมิทัศน์ทางในผู้สูงอายุลดลง เกิดปัญหาในโรคติดต่อ เช่น วัณโรค ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ปอดบวม เป็นต้น การแก้ไขปัญหา ทำได้โดยการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายตามความเหมาะสม มีปัญหาเรื่องการเดินทาง การแก้ไขปัญหา บางพื้นที่มีรถสำหรับ รับ-ส่งผู้สูงอายุในการไปพบแพทย์ ณ โรงพยาบาลชุมชน หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ แนวทางการแก้ไขปัญหาปรับภูมิทัศน์ให้เหมาะสมเอื้อต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ (ณปภัช นฤคนธ์, 2567)

จากข้อมูลข้างต้นที่ได้กล่าวมานั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาสถานดูแลผู้สูงอายุให้ตอบสนองปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุและเพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 338,570 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา, 2567) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญร่วมกับการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และใช้วิธีคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้มีการจัดทำแบบสอบถาม โดยการทบทวนวรรณกรรมทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ) ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 7 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions)

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวัดข้อมูลประเภทมาตรวัดอันตรภาคหรือช่วง (Interval) และมีลักษณะคำถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามมาตรฐานวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 10 ข้อ

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัยและรูปแบบที่กำหนดไว้แล้ว นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้อง (Validity) ของคำถามให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อมาวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาได้ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.70 ซึ่งถือเป็นที่ยอมรับได้ ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับประเด็นหลักของเนื้อหาตรงตามโครงสร้าง โดยเกณฑ์การให้คะแนนคือ

1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าคำถาม ตรงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถาม ตรงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง ถ้าแน่ใจว่าคำถาม ไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3) ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ไปปรับปรุงแก้ไขและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยอีกครั้งเพื่อพิจารณาความถูกต้อง (Validity) และให้คำแนะนำพร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการวัดความคงที่ภายใน (Internal Consistency) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) หรือค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (α - Coefficient) ซึ่งเกณฑ์ของค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ที่เหมาะสมจะต้องมีค่ามากกว่า 0.80 ขึ้นไป

5) นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนถูกต้อง และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Method) ศึกษากลุ่มบุคคลส่งผลการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านทาง Google Form และ แบบออฟไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เนื่องจากเป็นช่องทางที่ในปัจจุบันนั้นถือว่ามีความสะดวก และสามารถทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าถึงได้โดยง่ายสามารถลดระยะเวลา และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถามนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่ตรงกลุ่ม จะมีการคัดกรองก่อนการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป จังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามจะสามารถทำแบบสอบถามในส่วนถัดไปได้ แต่ถ้าไม่เคยใช้บริการจะถือว่าจบแบบสอบถาม และจะไม่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการบรรยายลักษณะกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าร้อยละ แจกแจงความถี่ค่าเฉลี่ย และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติอนุมาน (Inferential Statistical) เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนของข้อมูล One-Way ANOVA

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของปัจจัยส่วนบุคคล ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ส่วนประกอบของการตอบแบบสอบถาม ดังต่อไปนี้ เพศ อายุ อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ) ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว ดังตารางที่ 1-6

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศหญิง	222	55.50
อายุ 70 - 79 ปี	156	39.00
อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ) เกษตรกร	122	30.50
ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	264	66.00
รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท	251	62.75
สถานภาพสมรสและมีบุตร	202	50.50
ลักษณะครอบครัว อาศัยอยู่กับคู่สมรส	141	35.25
รวม	400	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 อายุ มีอายุ 70 – 79 ปี จำนวน 156 คน อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ) เกษตรกร จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 สถานภาพสมรส และมีบุตร จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 ลักษณะครอบครัว อาศัยอยู่กับคู่สมรส จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25

และผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ จังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคล	สถิติ	Sig
เพศ	F - test	0.621
อายุ	F - test	0.003*
อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ)	F - test	0.000*
ระดับการศึกษา	F - test	0.000*
รายได้ต่อเดือน	F - test	0.000*

สถานภาพสมรส	F - test	0.100
ลักษณะครอบครัว	F - test	0.853

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนด้านเพศ ลักษณะครอบครัว และ สถานภาพสมรสที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ

อายุ	60 – 69 ปี	70 – 79 ปี	80 – 89 ปี	90 ปีขึ้นไป
60 – 69 ปี	-	-0.002*	0.994	0.695
70 – 79 ปี	0.002	-	-0.003*	-0.043*
80 – 89 ปี	0.994	0.003	-	0.695
90 ปีขึ้นไป	0.695	0.043	0.695	-

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายค่า พบว่า ผู้สูงอายุ อายุ 60 – 69 ปี ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา น้อยกว่า อายุ 70 – 79 ปี ผู้สูงอายุ อายุ 70 – 79 ปี ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา มากกว่า อายุ 80 – 89 ปี และ 90 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายค่าของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ)

อาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ)	เกษตรกร	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	รับราชการ	พนักงานเอกชน	อื่นๆ โปรดระบุ.....
เกษตรกร	-	-0.000*	-0.000*	-0.004*	0.268
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	0.000*	-	-0.011*	0.369	-0.000*
รับราชการ	0.000*	0.011	-	-0.002*	-0.000*
พนักงานเอกชน	0.004*	0.369	0.002*	-	0.002
อื่นๆ โปรดระบุ.....	0.268	0.000*	0.000*	0.002*	-

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายค่า พบว่า ผู้สูงอายุมีอาชีพ (อาชีพปัจจุบันหรือก่อนเกษียณอายุ) มีอาชีพเกษตรกร ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา มากกว่า ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ

จังหวัดนครราชสีมา มากน้อยกว่า รับราชการ รับราชการ ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ
จังหวัดนครราชสีมา มากน้อยกว่า พนักงานเอกชน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา หรือต่ำกว่า	ปวส. หรือ อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	-	-0.004*	-0.000*	0.160
ปวส. หรือ อนุปริญญา	0.004*	-	-0.000*	0.619
ปริญญาตรี	0.000*	0.000*	-	0.115
ปริญญาโท	0.160	0.619	0.115	-

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้สูงอายุจบการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา มากน้อยกว่า
ปวส. หรือ อนุปริญญา ปวส. หรือ อนุปริญญา ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัด
นครราชสีมา น้อยกว่า ปริญญาตรี และ ปริญญาโท

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ
จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่า 15,000 บาท	15,000 – 30,000 บาท	30,001 – 45,000 บาท	45,001 – 60,000 บาท	มากกว่า 60,000 บาท
ต่ำกว่า 15,000 บาท	-	0.129	-0.000*	-0.000*	-0.029*
15,000 – 30,000 บาท	0.129	-	-0.012*	-0.004*	0.110
30,001 – 45,000 บาท	0.000*	0.012*	-	0.113	0.715
45,001 – 60,000 บาท	0.000*	0.004*	0.113	-	0.369
มากกว่า 60,000 บาท	0.029*	0.110	0.715	0.369	-

* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้สูงอายุมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า
15,000 บาท ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน
น้อยกว่า 30,001 – 45,000 บาท 45,001 – 60,000 บาท และ มากกว่า 60,000 บาท ผู้สูงอายุมี
รายได้ต่อเดือน 15,000 – 30,000 บาท ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา
ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน น้อยกว่า 30,001 – 45,000 บาท และ 45,001 – 60,000 บาท ผู้สูงอายุ
มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 45,000 บาท ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัด
นครราชสีมา มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท และ 15,000 – 30,000 บาท
ผู้สูงอายุมีรายได้ต่อเดือน 45,001 – 60,000 บาท ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัด

นครราชสีมา มากกว่า ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท และ 15,000 – 30,000 บาท ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 60,000 บาท ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา มากกว่าผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 15,000 บาท

อภิปรายผล

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ทั้งนี้เพราะว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีสถานะที่แตกต่างกันทั้งทางด้านอายุ ความคิด อาชีพ จึงสามารถที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นอย่างมาก ความสอดคล้องกับแนวคิดของ Schiffman and Wisenblit ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดทางด้านประชากรศาสตร์ทำได้โดยการแบ่งกลุ่มของผู้บริโภคตามอายุรายได้เชื้อชาติเพศอาชีพ สถานภาพสมรส ประเภทและขนาดของใช้ในครัวเรือน และที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ตัวแปรเหล่านี้สามารถชักถามหรือทำการสังเกตได้อย่างง่ายดาย สิ่งเหล่านี้ช่วยนักการตลาดได้ และสามารถจำแนกผู้บริโภคแต่ละประเภทตามที่กำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน (Schiffman and Wisenblit , 2022) ซึ่งมีการสนับสนุนงานวิจัยของ เกษรา วิจิตชะจิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ที่ต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกใช้บริการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครต่างกัน (เกษรา วิจิตชะจิ, 2565) ผลการศึกษานี้แตกต่างจากงานวิจัยของ อารังศักดิ์ ดำรงศิริ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสถานบริการผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่งผลต่อการการตัดสินใจเลือกใช้บริการสถานบริการ ไม่แตกต่างกัน (อารังศักดิ์ ดำรงศิริ. 2566) จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบริบทของพื้นที่ กลุ่มตัวอย่าง และลักษณะของสถานบริการ อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความแตกต่างของผลการวิจัยในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นการวางแผนบริการดูแลผู้สูงอายุควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะของประชากรในแต่ละท้องถิ่นประกอบด้วย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากงานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ทำแผนผังของการสรุปองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับงานวิจัย ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 1 แผนผังองค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลกับพฤติกรรม
การเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ

จากภาพสามารถอธิบายได้ว่า

ชั้นล่างสุด (ฐานพีระมิด) ครอบครัวให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าเลือกใช้บริการผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง บทบาทของครอบครัวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้สูงอายุ

ชั้นที่ 2 ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพียงพอต่อการเข้าเลือกใช้บริการผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา หมายถึง รายได้ของผู้สูงอายุเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงบริการ

ชั้นที่ 3 การตัดสินใจการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมาให้ผลตอบรับจากผู้สูงอายุอย่างแพร่หลาย แสดงให้เห็นว่าการตัดสินใจมีอิทธิพลต่อการยอมรับหรือการให้บริการในวงกว้าง

ชั้นที่ 4 การเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมาที่มีความสามารถรองรับต่อการเข้ามาใช้บริการของผู้สูงอายุ อาทิ พนักงานดูแลผู้สูงอายุต่อหัว หมายถึง ความสามารถในการให้บริการ เช่น บุคลากรเพียงพอหรือไม่

ชั้นบนสุด (ยอดพีระมิด) เป็นประเด็นหลักสูงสุด: การเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมาที่มีความสามารถรองรับต่อการเข้ามาใช้บริการของผู้สูงอายุ อาทิ พนักงานดูแลผู้สูงอายุต่อหัว แสดงว่าประสิทธิภาพในการให้บริการ และจำนวนเจ้าหน้าที่ เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเลือกใช้บริการ

บทสรุป

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ เป็นการวิจัยที่อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดนครราชสีมา ถือได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลย่อมมีผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งอายุและจำนวน ผู้สูงอายุมีมากเพิ่มขึ้นทุกปี การเคลื่อนไหวของร่างกายนั้นย่อมมีการเคลื่อนไหวที่ช้าลง ตามอายุที่มากเพิ่มขึ้น ภายใต้ครอบครัวที่ให้การสนับสนุนการตัดสินใจของผู้สูงอายุที่ต้องการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ ทั้งนี้ผู้สูงอายุต้องการเลือกใช้บริการศูนย์ดูแลนั้น ผู้สูงอายุกำหนดค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเกษียณอายุงาน บางคนไม่มีบุตรหลานคอยดูแล จึงต้องวางแผนล่วงหน้าไว้ หรือบางคนบุตรหลานไม่มีเวลาดูแล จึงต้องหาที่พึ่งพิงยามเจ็บป่วย นับได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจของการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุเป็นอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของงานวิจัยในครั้งนี้

1. เจ้าหน้าที่ในส่วนของสาธารณสุขจังหวัดของการใช้บริการดูแลผู้สูงอายุนั้น ยังขาดความรู้เกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุ ดังนั้น ควรที่จะมีเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาเข้าร่วมประชาสัมพันธ์การป้องกันภาวะแทรกซ้อนในผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุในการสังเกตอาการ เช่น ผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานมีอาการใจสั่น เหงื่อออก หน้ามืด ตัวเย็น แสดงว่ามีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำเกินไป
2. บางครอบครัวยังไม่ค่อยเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้สูงอายุที่ต้องเข้ามาใช้บริการผู้สูงอายุ อาจจะมีขัดแย้งกันบ้าง ทั้งรายจ่าย ที่ต้องมอบให้ศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุ ควรที่จะให้ศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุลดค่าใช้จ่ายให้ถูกลง และผู้สูงอายุทั่วไปสามารถที่จะจับต้องได้
3. ในการคัดเลือกผู้ดูแลผู้สูงอายุควรเลือกผู้ดูแลผู้สูงอายุที่มีเจตคติที่ดี โดยให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุของศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยแบบความสัมพันธ์ด้านทัศนคติ ความนึกคิด ที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปปรับใช้ในอนาคตต่อไป
2. ควรศึกษาการทำโปรแกรมสุขภาพสำหรับศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุ เพื่อที่เจ้าหน้าที่ จะได้ทราบโรคที่แทรกซ้อนมากับผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2567). สถิติจำนวนผู้สูงอายุ พ.ศ. 2567. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.amarintv.com/news/social/230883>.

- เกษรา วิจิตรชะจี (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. *ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- ธำรงค์ดี ดำรงศิริ. (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสถานบริบาลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร. *Journal of Philosophical Vision* 28(1), หน้า 51 – 58.
- ณปภัช นฤคนธ์. (2567). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุตามนโยบายการขับเคลื่อนโครงการ "ครอบครัวมั่นคง สังคมสุขภาพดี" จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารการแพทย์โรงพยาบาลศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์*. 39(1), หน้า 249 – 262.
- ระพีพัฒน์ ช้อนสวัสดิ์. (2563). ส่วนประสมทางการตลาดบริการ และพฤติกรรมการเลือกใช้บริการสถานบริบาลผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. *ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการคณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*
- สำนักงานสถิติจังหวัดนครราชสีมา. (2567). *จำนวนประชากรของจังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2567, จาก. <https://nkrat.nso.go.th/>.
- สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. (2567). *สถานการณ์ผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.korathealth.com/korathealth/>.